

CYPE(5)-18-19 - Papur i'w nodi 3

Julie Morgan AC/AM
Y Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau
Cymdeithasol Deputy Minister for Health and Social
Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf: MAL JM 470 19

Lynne Neagle AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Llyr Gruffydd AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyllid

Mick Antoniw AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

5 Mehefin 2019

Annwyl Lynne, Llyr a Mick

Ym mis Tachwedd 2018, cafodd arolwg ei gynnal i bennu llinell sylfaen ar gyfer ymchwil i gael gwybod pa mor ymwybodol y mae'r cyhoedd o'r ddeddfwriaeth arfaethedig a'u barn amdani, hynny yw'r Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru). Cafodd ei gynnal ym mis Tachwedd 2018, pedwar mis cyn i'r Bil gael ei gyflwyno i Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Efallai y bydd y gwaith ymchwil hwn o ddiddordeb ichi fel rhan o broses graffu Cam 1 y Bil.

Bydd yr adroddiad yn cael ei gyhoeddi ar wefan Llywodraeth Cymru ddydd Mercher 5 Mehefin, yn unol â chanllawiau Ymchwil Gymdeithasol y Llywodraeth. Atodir copi o'r adroddiad yn Nogfen 1.

Julie Morgan AC/AM
Y Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Deputy Minister for Health and Social Services

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Julie.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Julie.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Dadansoddi ar gyfer Polisi

Analysis for Policy

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

RHIF YMCHWIL GYMDEITHASOL:

25/2019

DYDDIAD CYHOEDDI:

05/06/2019

Agweddau'r cyhoedd tuag at gosbi plant yn gorfforol: arolwg sylfaenol, 2018

Agweddau'r cyhoedd tuag at gosbi plant yn gorfforol: arolwg sylfaen, 2018

Awdur:

Chris Timmins, Beaufort Research

Adroddiad Ymchwil Llawn: Ymwybyddiaeth a Barn y Cyhoedd am Ddeddfwriaeth Arfaethedig ar Gosbi Plant yn Gorfforol - Tachwedd 2018, Caerdydd: Llywodraeth Cymru, Rhif adroddiad YGLI 25/2019.>
Ar gael yn: <https://llyw.cymru/agweddau-cyhoeddus-gosbi-plant-yn-gorfforol-arolwg-llinell-sylfaen-2018>

Safbwyntiau'r ymchwilydd yw'r rhai a fynegir yn yr adroddiad hwn ac nid rhai Llywodraeth Cymru o anghenraid

I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch â:

Hayley Collicott:

Yr Is-adran Plant, Pobl Ifanc a Theuluoedd

Llywodraeth Cymru

Parc Cathays

Caerdydd

CF10 3NQ

E-bost: YmchwilCyfiawnderCymdeithasol@llyw.cymru

Tabl y cynnwys

Rhestr o ffigyrau a thablau	2
1. Cyflwyniad	3
2. Agweddau tuag at smacio.....	5
3. Gwybodaeth am y ddeddfwriaeth bresennol	7
4. Ymwybyddiaeth o newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth	10
5. Barn am newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth	15
6 Casgliadau.....	20
Atodiad A – Ymchwil Gymdeithasol Llywodraeth Cymru ar rianta.....	22
Atodiad B – Holiadur yr arolwg.....	23
Atodiad C – Dull ymchwil.....	26
Atodiad D – Disgrifiad o'r newid arfaethedig i'r ddeddfwriaeth a gyflwynwyd i ymatebwyr yn arolwg mis Tachwedd 2018.....	28
Atodiad E – Diffiniad o raddau cymdeithasol.....	29
Atodiad F – Meintiau is-samplau	30

Rhestr o ffigurau a thablau

Ffigur 2.1: Y ganran a oedd yn cytuno 'ei bod hi weithiau'n angenrheidiol smacio plentyn' (Pawb ac yn ôl grŵp oedran).....	5
Ffigur 2.2: Y ganran a oedd yn cytuno 'ei bod hi weithiau'n angenrheidiol smacio plentyn' (Pawb a pha un a ydynt yn gofalu'n rheolaidd am blentyn saith oed ac iau).....	6
Ffigur 2.3: Y ganran a oedd yn cytuno 'ei bod hi weithiau'n angenrheidiol smacio plentyn' (Pawb ac yn ôl gradd gymdeithasol)	6
Ffigur 3.1: Y ganran sy'n credu bod y gyfraith bresennol yn caniatáu i rieni smacio'u plant (Pawb ac yn ôl grŵp oedran).....	7
Ffigur 3.2: Y ganran sy'n credu bod y gyfraith bresennol yn caniatáu i rieni smacio'u plant (Pawb ac yn ôl gradd gymdeithasol a pha un a ydynt yn gofalu'n rheolaidd am blentyn saith oed ac iau).....	8
Ffigur 3.3: Y ganran a oedd yn meddwl bod pob lefel o gosb yn cael ei chaniatáu gan y gyfraith bresennol.....	9
Ffigur 4.1: Y ganran a oedd yn ymwybodol o newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol [Digymell] (Pawb ac yn ôl pa un a ydynt yn gofalu'n rheolaidd am blentyn saith oed ac iau).....	10
Ffigur 4.2: Y ganran a oedd yn ymwybodol o newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol [Digymell] (Pawb ac yn ôl oedran a gradd gymdeithasol)	11
Tabl 4.1 : Allwch chi ddweud wrthyf sut y gallai'r gyfraith newid yn eich tyb chi? [Digymell]	11
Tabl 4.2: Sut y daeth pobl yn ymwybodol y gallai'r gyfraith newid mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol – y ganran a roddodd bob ateb [Digymell]	12
Ffigur 4.3: Y ganran a oedd yn ymwybodol o newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol [O gael eu harwain] (Pawb ac yn ôl pa un a ydynt yn gofalu'n rheolaidd am blentyn saith oed ac iau).....	13
Ffigur 4.4: Y ganran a oedd yn ymwybodol o newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol [O gael eu harwain] (Pawb ac yn ôl grŵp oedran a gradd gymdeithasol).....	14
Ffigur 5.1: Barn am y newid arfaethedig i'r ddeddfwriaeth mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol (%) (Pawb ac yn ôl pa un a ydynt yn gofalu'n rheolaidd am blentyn saith oed ac iau)	15
Ffigur 5.2: Barn am y newid arfaethedig i ddeddfwriaeth mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol (Pawb ac yn ôl grŵp oedran).....	16
Tabl 5.1: Allwch chi ddweud wrthyf pam eich bod o blaid y newid i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol yng Nghymru? [Digymell].....	17
Tabl 5.2: Allwch chi ddweud wrthyf pan eich bod yn erbyn y newid i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol yng Nghymru? [Digymell].....	18
Tabl 5.3: Allwch chi ddweud wrthyf pa wybodaeth arall y mae arnoch ei hangen? [Digymell].....	19
Tabl A.1: Ymchwil Flaenorol Berthnasol gan Lywodraeth Cymru	22
Tabl A.2: Diffiniadau o raddau cymdeithasol	29
Tabl A.3: Meintiau samplau'r is-grwpiau.....	30

1. Cyflwyniad

1.1 Y cefndir a'r amcanion

1.1 Cyflwynwyd y Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru) i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar 25 Mawrth 2019.

1.2 Amcan trosfwaol y ddeddfwriaeth yw helpu i amddiffyn hawliau plant trwy wahardd defnyddio cosb gorfforol yn erbyn plant, trwy gael gwared ar amddiffyniad cosb resymol. Byddai hyn yn golygu nad yw'r amddiffyniad ar gael mwyach o fewn tiriogaeth Cymru i rieni neu'r rhai sy'n gweithredu in loco parentis (yn gweithredu â chyfrifoldeb rhiant), fel amddiffyniad yn erbyn cyhuddiad o ymosod cyffredin ar blentyn neu guro plentyn sydd yn eu gofal.

1.3 Os caiff y Bil ei basio gan y cynulliad, mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu rhedeg ymgyrch i godi ymwybyddiaeth o'r newid yn y gyfraith, cyn ac ar ôl iddi ddod i rym.

1.4 Amcan yr ymchwil hon oedd sefydlu llinell sylfaen ymchwil o ran agweddau'r cyhoedd tuag at gosbi plant yn gorfforol gan gynnwys y ddeddfwriaeth arfaethedig. Cyflawnwyd y gwaith maes ym mis Tachwedd 2018, bedwar mis cyn i'r Bil gael ei gyflwyno i Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu ailadrodd y cwestiynau hyn yn rheolaidd i dracio ymwybyddiaeth a barn y cyhoedd wrth i ymgyrch ymwybyddiaeth y cyhoedd fynd rhagddo dros nifer y flynyddoedd (os bydd y Bil yn cael ei basio ac yn dod yn gyfraith).

1.2 Ynglŷn â'r adroddiad hwn

1.5 Cwblhawyd yr ymchwil hon ar Arolwg Omnibws Cymru Beaufort ym mis Tachwedd 2018 sy'n cyfweld â sampl seiliedig ar gwota cynrychiolaidd o 1,002 o oedolion 16+ oed ledled Cymru yn eu cartref eu hunain. Mae hyn yn cynnwys rhieni/gwarcheidwaid ac oedolion nad ydynt yn rhieni/gwarcheidwaid. Mae'r gwaith hwn yn rhan o gyfres o ymchwil rhianta a gyflawnwyd gan Lywodraeth Cymru ers 2013. Ceir tabl o adroddiadau yn Atodiad A.

1.6 Roedd yr holiadur ar gyfer yr arolwg hwn yn cynnwys cyfres o gwestiynau am agweddau tuag at smacio, ymwybyddiaeth o ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â chosbi plant yn gorfforol ac ymwybyddiaeth a barn am newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth. Cafodd cwestiynau demograffig eu cynnwys hefyd fel arfer safonol yn arolwg Omnibws Cymru. Roedd yr holiadur ar gael yn Gymraeg neu yn Saesneg yn ôl dewis y cyfranogwr ac maent i'w cael yn Atodiad B ar ddiwedd y ddogfen hon.

1.3 Profion ystadegol

1.7 Drwy'r adroddiad hwn dygir cymariaethau rhwng gwahanol grwpiau o'r boblogaeth (er enghraifft, y rhai o wahanol grwpiau oedran neu ryw) i ddeall a yw eu hagweddau, eu hymddygiadau neu eu gwybodaeth yn amrywio. Mae'r adroddiad yn defnyddio profion ystadegol i gymharu canlyniadau rhwng grwpiau o'r boblogaeth. Lle adroddir bod gwahaniaeth rhwng dau grŵp yn 'arwyddocaol' yn yr adroddiad hwn, mae hyn yn golygu bod y tebygolrwydd o gael y canfyddiad drwy siawns yn llai nag un mewn 20 ac felly y gellir ei gyffredinoli i'r boblogaeth ehangach.

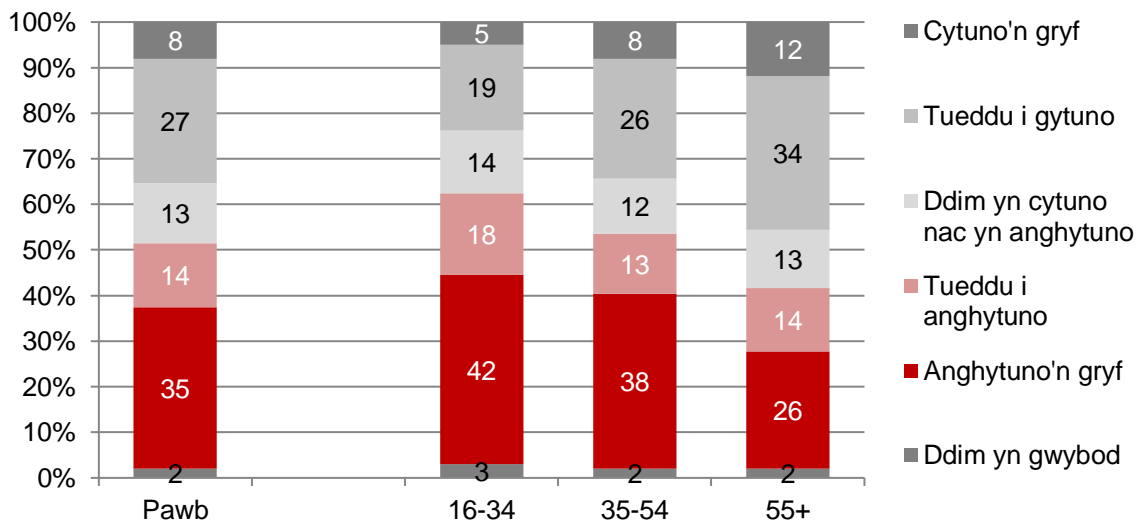
1.8 Ceir rhagor o wybodaeth am fethodoleg yr arolwg yn Atodiad C.

2. Agweddau tuag at smacio

2.1 Gofynnwyd i'r holl ymatebwyr i ba raddau yr oeddent yn cytuno neu'n anghytuno *ei bod hi weithiau'n angenrheidiol smacio plentyn*. Roedd y farn ynglŷn â hyn wedi'i hollti, er bod mwy yn anghytuno â'r gosodiad hwn (49%) nag oedd yn cytuno ag ef (35%).

2.2 Fel a ddangosir yn ffigur 2.1, pan ydym yn archwilio hyn yn ôl oedran yr ymatebydd, rydym yn cael bod y rhai yn y grŵp oedran hŷn (55+) yn fwy tebygol o gytuno *ei bod hi weithiau'n angenrheidiol smacio plentyn* – ar 45% roedd hyn bron ddwywaith nifer y bobl 16-34 oed a oedd yn arddel y farn hon (24%). Cafodd y gwahaniaethau hyn eu cadarnhau gan brofion ystadegol ac felly gellir cyffredinoli'r canfyddiad i'r boblogaeth ehangach.

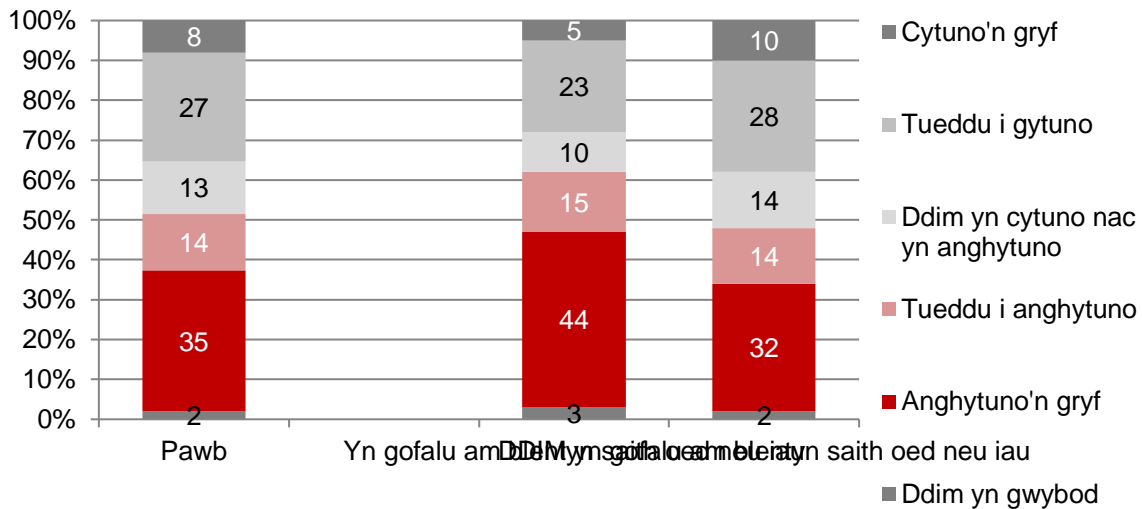
Ffigur 2.1: Y ganran a oedd yn cytuno 'ei bod hi weithiau'n angenrheidiol smacio plentyn' (Pawb ac yn ôl grŵp oedran)

Sail: Pawb (1,002), 16-34 (246), 35-54 (264), 55+ (491)

2.3 Roedd y rhai â chyfrifoldebau gofalu am blant saith oed neu iau, sef rhieni, gwarcheidwaid neu aelodau eraill o'r teulu sy'n rhoi gofal rheolaidd, yn llai tebygol o gytuno *ei bod hi weithiau'n angenrheidiol smacio plentyn* – 28% o'i gymharu â 38% ymhlith y rhai heb gyfrifoldebau gofalu am blant dan saith. Caiff y gwahaniaeth hwn ei gadarnhau gan brofion ystadegol ac felly gellir cyffredinoli'r canfyddiad i'r boblogaeth ehangach.

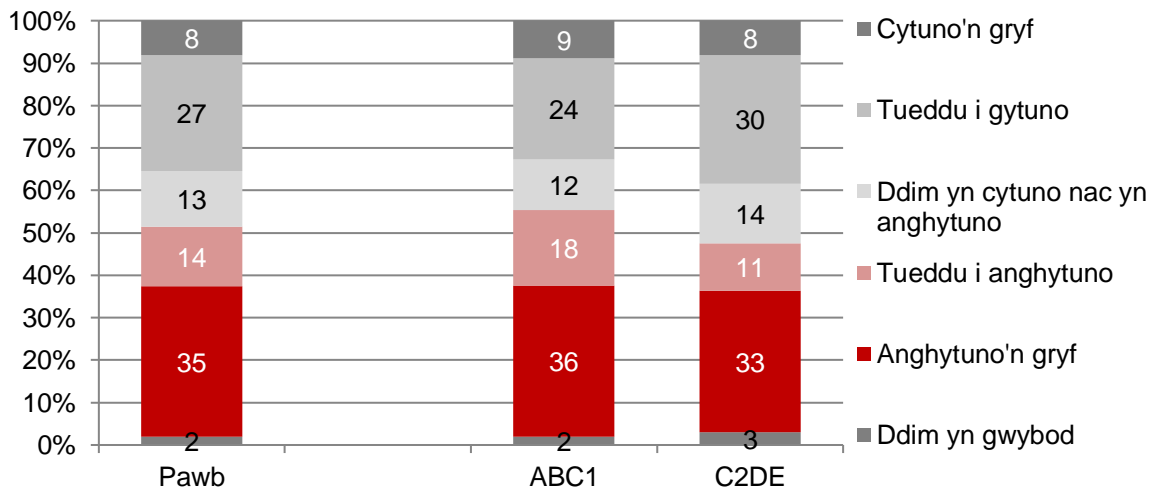
Ffigur 2.2: Y ganran a oedd yn cytuno ‘ei bod hi weithiau’n angenrheidiol smacio plentyn’ (Pawb a pha un a ydynt yn gofalu’n rheolaidd am blentyn saith oed ac iau)

Sail: Pawb (1,002), Yn gofalu'n rheolaidd am blentyn 7 oed neu iau (186), Ddim yn gofalu'n rheolaidd am blentyn 7 oed neu iau (814)

2.4 Mae Ffigur 2.3 yn dangos canfyddiadau ar gyfer yr un mesur yn ôl gradd gymdeithasol¹. Y rhai yng ngraddau cymdeithasol ABC1² oedd fwyaf tebygol o anghytuno *ei bod hi weithiau’n angenrheidiol smacio plentyn* – 54% o’i gymharu â 44% ymhlith y rhai yng ngraddau cymdeithasol C2DE. Caiff y gwahaniaeth hwn ei gadarnhau gan brofion ystadegol ac felly gellir cyffredinoli’r canfyddiad i’r boblogaeth ehangach.

Ffigur 2.3: Y ganran a oedd yn cytuno ‘ei bod hi weithiau’n angenrheidiol smacio plentyn’ (Pawb ac yn ôl gradd gymdeithasol)

Sail: Pawb (1,002), ABC1 (490), C2DE (505)

¹ System ddosbarthu sy’n seiliedig ar alwedigaeth y prif enillydd incwm ar yr aelwyd yw gradd gymdeithasol.

² Ceir diffiniadau o raddau cymdeithasol A,B,C1,C2,D,E yn Atodiad E

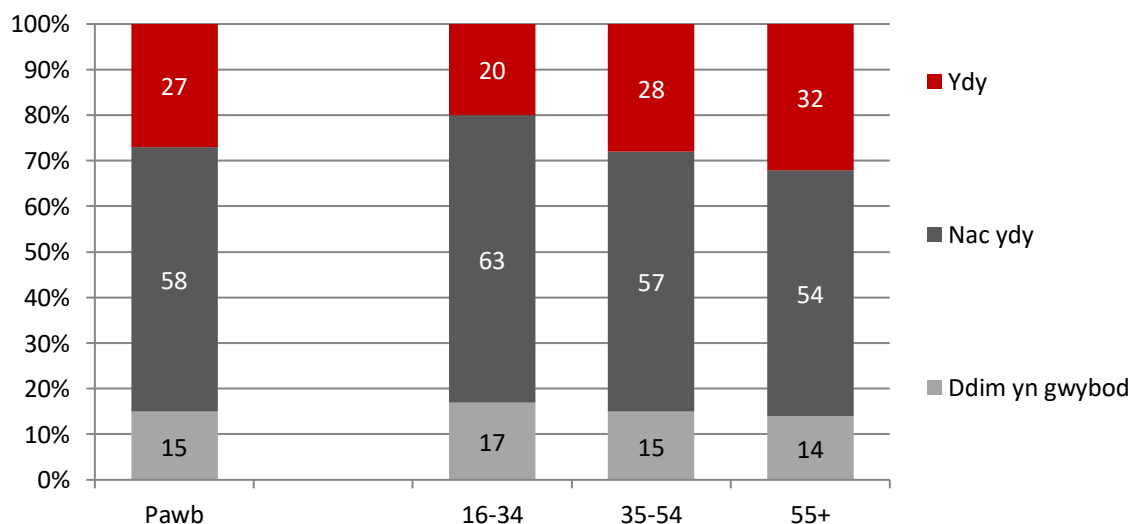
3. Gwybodaeth am y ddeddfwriaeth bresennol

3.1 Y sefyllfa gyfreithiol bresennol o ran smacio neu gosbi plant yn gorfforol mewn ffordd arall yng Nghymru yw bod rhieni ac oedolion sy'n gweithredu in loco parentis (yn gweithredu â chyfrifoldeb riant) yn gallu dibynnu ar amddiffyniad cosb resymol yn erbyn cyhuddiad o ymosod cyffredin. Nid yw rhieni sy'n cosbi eu plant yn gorfforol yn gallu defnyddio'r amddiffyniad cosb resymol yn erbyn cyhuddiadau o greulondeb, clwyfo neu ymosodiadau sy'n achosi gwir niwed corfforol neu niwed corfforol difrifol. Mae canllawiau Gwasanaeth Erlyn y Goron yn egluro fel a ganlyn: "er bod unrhyw anaf sy'n fwy nag 'anaf dros dro neu fân anaf' yn gallu cael ei ystyried yn wir niwed corfforol, y cyhuddiad priodol fydd Ymosod Cyffredin lle nad oes unrhyw anaf yn digwydd neu lle ceir anafiadau nad ydynt yn ddifrifol".

3.2 Roedd tua 6 ym mhob 10 (58%) o'r bobl a arolygwyd yn meddwl nad oedd y gyfraith yn caniatáu i rieni smacio'u plant. Roedd ychydig dros chwarter (27%) yn meddwl bod y gyfraith yn caniatáu i rieni smacio a dywedodd y 15% sy'n weddill eu bod yn ansicr.

3.3 Roedd ymatebwyr hŷn (55+ oed) yn fwy tebygol o gredu bod smacio'n cael ei ganiatáu (32%), er eu bod yn dal yn y lleiafrif. Cafodd y gwahaniaethau hyn eu cadarnhau gan brofion ystadegol ac felly gellir cyffredinoli'r canfyddiad i'r boblogaeth ehangach.

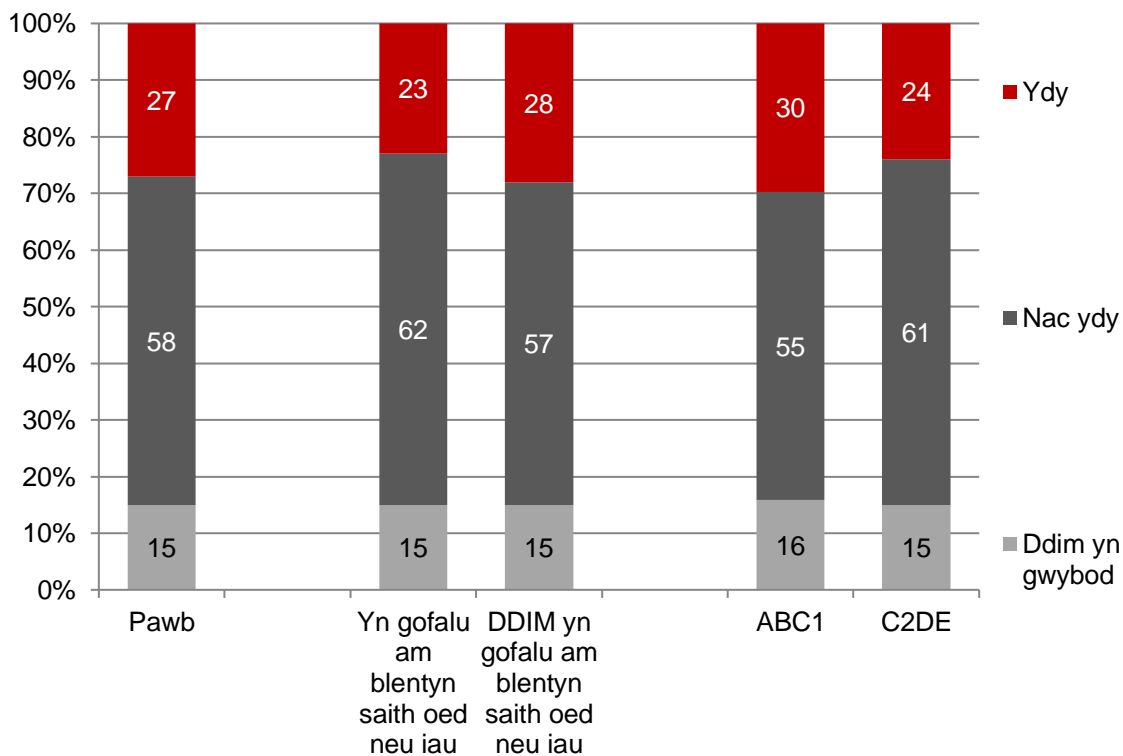
Ffigur 3.1: Y ganran sy'n credu bod y gyfraith bresennol yn caniatáu i rieni smacio'u plant (Pawb ac yn ôl grŵp oedran)

Sail: Pawb (1,002), 16-34 (246), 35-54 (264), 55+ (491)

3.4 Roedd y rhai nad oeddent yn gofalu'n rheolaidd am blant saith oed ac iau a'r rhai o raddau cymdeithasol ABC1 hefyd yn fwy tebygol na'u cymheiriaid o gredu bod smacio'n cael ei ganiatáu ond ni wnaeth profion ystadegol gadarnhau'r gwahaniaethau hyn ac felly ni ellir cyffredinoli'r canfyddiad i'r boblogaeth ehangach.

Ffigur 3.2: Y ganran sy'n credu bod y gyfraith bresennol yn caniatáu i rieni smacio'u plant (Pawb ac yn ôl gradd gymdeithasol a pha un a ydynt yn gofalu'n rheolaidd am blentyn saith oed ac iau)

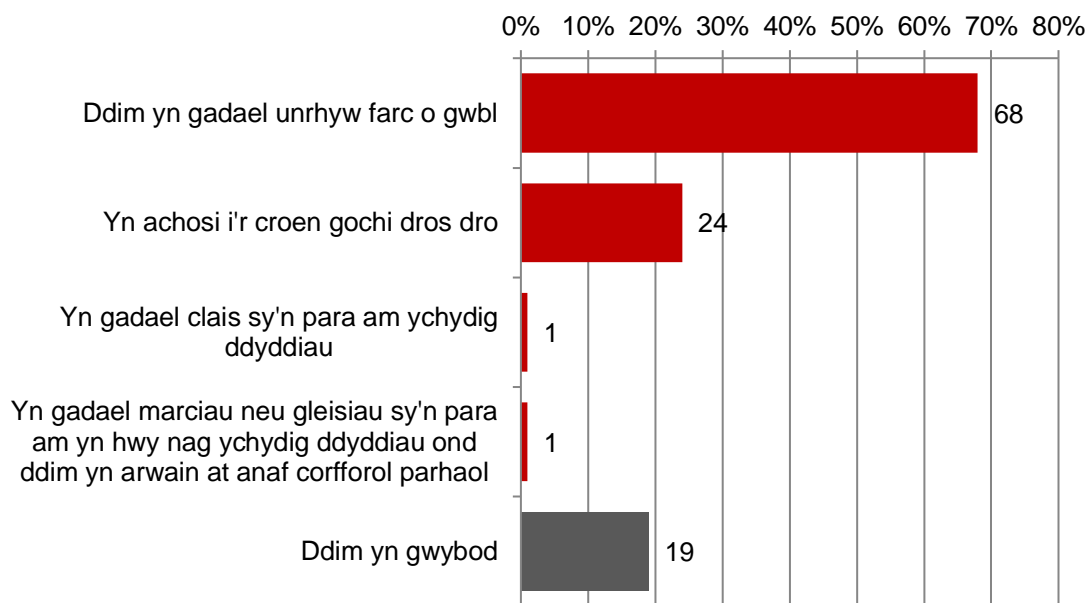
Sail: Pawb (1,002), Yn gofalu'n rheolaidd am blentyn 7 oed neu iau (186), Ddim yn gofalu'n rheolaidd am blentyn 7 oed neu iau (814), ABC1 (490), C2DE (505)

3.5 Wedyn hysbyswyd yr unigolion fod y gyfraith bresennol yn caniatáu i rieni smacio eu plant neu eu disgyblu'n gorfforol a gofynnwyd i'r ymatebwyr pa lefel o gosb oedd y gyfraith yn ei chaniatáu yn eu tyb hwy. Mae'r opsiynau a roddwyd iddynt i'w cael yn Ffigur 3.3 ynghyd â'r gyfran o bobl a oedd yn meddwl bod pob lefel yn cael ei chaniatáu (roedd yr ymatebwyr yn gallu dewis mwy nag un opsiwn).

3.6 Roedd tua 7 ym mhob 10 bobl (68%) yn meddwl y byddai cosb nad oedd yn gadael unrhyw farc o gwbl ar y plentyn yn cael ei chaniatáu gan y gyfraith. Roedd llawer llai (24%) yn meddwl y byddai cosb a oedd yn achosi i'r croen gochi dros dro

yn cael ei chaniatáu. Dim ond cyfran fach iawn oedd yn meddwl y byddai lefelau uwch o gosb gorfforol megis rhywbeth sy'n gadael clais am ychydig ddyddiau (1%) neu'n gadael marciau neu gleisiau sy'n para am yn hwy nag ychydig ddyddiau ond nad yw'n arwain at anaf corfforol parhaol (1%) yn cael eu caniatáu gan y gyfraith. Dywedodd bron i 1 ym mhob 5 (19%) nad oeddent yn gwybod pa lefel o gosb fyddai'n cael ei chaniatáu.

Ffigur 3.3: Y ganran a oedd yn meddwl bod pob lefel o gosb yn cael ei chaniatáu gan y gyfraith bresennol

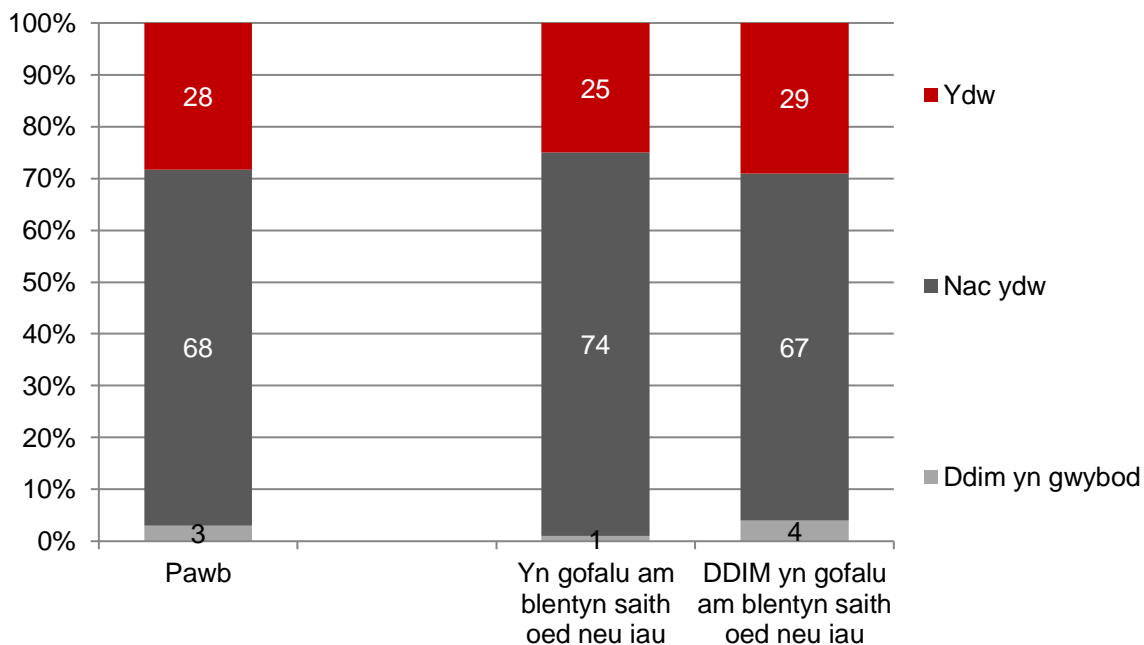

Sail: Pawb (1,002)

4. Ymwybyddiaeth o newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth

4.1 Ar lefel ddigymell, dywedodd ychydig yn llai na 3 ym mhob 10 (28%) o bobl eu bod yn ymwybodol o newidiadau arfaethedig i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol³. Nid oedd ymwybyddiaeth yn uwch o gwbl ymhlith rhai sy'n gofalu am blant saith oed ac iau nag ydoedd ymhlith y rhai heb y cyfrifoldebau hyn. Yn wir roedd ychydig yn is (25% o'i gymharu â 29%) er nad oedd y gwahaniaeth hwn yn arwyddocaol yn ystadegol ac na ellir ei gyffredinoli i'r boblogaeth ehangach.

Ffigur 4.1: Y ganran a oedd yn ymwybodol o newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol [Digymell] (Pawb ac yn ôl pa un a ydynt yn gofalu'n rheolaidd am blentyn saith oed ac iau)

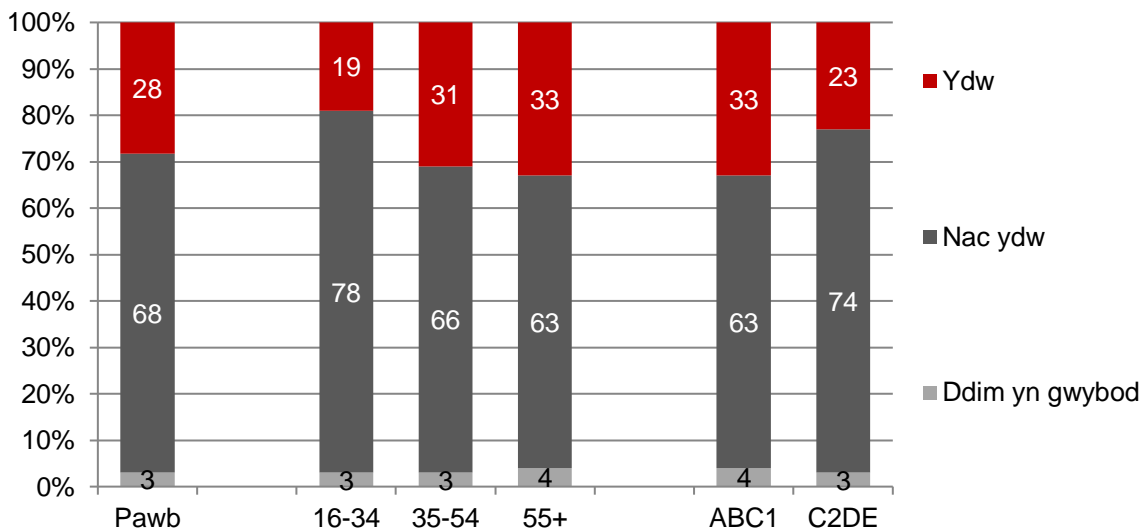

Sail: Pawb (1,002), Yn gofalu'n rheolaidd am blentyn 7 oed neu iau (186), Ddim yn gofalu'n rheolaidd am blentyn 7 oed neu iau (814)

4.2 Fel a ddangosir yn Ffigur 4.2, roedd gwahaniaethau mewn ymwybyddiaeth i'w cael yn ôl oedran a gradd gymdeithasol. Roedd y rhai 16-34 oed (19%) yn llai tebygol o fod yn ymwybodol o newid posibl nag ymatebwyr hŷn. Yn yr un modd, roedd y rhai yng ngraddau cymdeithasol C2DE (23%) yn llai tebygol o fod yn ymwybodol o newid posibl na'r rhai yng ngraddau cymdeithasol ABC1. Cafodd y gwahaniaethau hyn eu cadarnhau gan brofion ystadegol ac felly gellir cyffredinoli'r canfyddiad i'r boblogaeth ehangach.

³ Ni chafodd yr ymatebwyr unrhyw fanylion ar gyfer newidiadau posibl ar yr adeg hon a gofynnwyd iddynt yn syml 'Ydych chi'n ymwybodol o unrhyw newidiadau arfaethedig i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol?'

Ffigur 4.2: Y ganran a oedd yn ymwybodol o newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol [Digymell] (Pawb ac yn ôl oedran a gradd gymdeithasol)

Sail: Pawb (1,002), 16-34 (246), 35-54 (264), 55+ (491), ABC1 (490), C2DE (505)

4.3 Gofynnwyd i'r rhai a ddywedodd eu bod yn ymwybodol o newidiadau posibl i ddeddfwriaeth (297 o ymatebwyr) ddisgrifio yn eu geiriau eu hunain sut yr oeddent yn meddwl y gallai'r gyfraith newid. Wedyn cafodd eu hymatebion eu grwpio'n themâu ac fe'u dangosir yn nhabl 4.1. Yr ymateb mwyaf mynych o bell ffordd oedd y byddai smacio'n cael ei wahardd [yn gyfan gwbl] \ y bydd yn anghyfreithlon. Fe wnaeth rhyw dri chwarter (73%) y rhai a oedd yn ymwybodol o newid grybwyll hyn ohonynt eu hunain. Nid oedd oddeutu 1 ym mhob 10 (10%) a oedd wedi dweud yn flaenorol eu bod yn ymwybodol o newid yn gallu enwi beth fyddai'r newid.

Tabl 4.1 : Allwch chi ddweud wrthyf sut y gallai'r gyfraith newid yn eich tyb chi? [Digymell]

Ymateb	Canran yr ymatebwyr (Nifer yr ymatebwyr)
Smacio \ cosbi'n gorfforol yn cael ei wahardd [yn gyfan gwbl] \ y bydd yn anghyfreithlon	73 (n.206)
Ddim yn gwybod	10 (n.27)
Ymatebion eraill a roddwyd gan lai na 5 y cant o'r ymatebwyr	
Cosbau i'r rhai sy'n smacio plant	
Mae newid yn cael ei drafod (amhenodol)	
Ro'n i'n meddwl bod smacio eisoes yn anghyfreithlon	
Syniad da \ ddim yn cytuno â smacio	
Wedi gweld \ clywed rhywbeth amdano (amhenodol)	

Sail: Y rhai a oedd yn ymwybodol o newidiadau arfaethedig i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol – digymell (297)

(a) Efallai fod cyfanswm y tabl yn fwy na 100 y cant am bod ymatebwyr yn gallu rhoi mwy nag un ateb

(b) Cyflwynir ymatebion eraill yn nhrefn yr wyddor

4.4 Gofynnwyd hefyd i'r rhai a ddywedodd eu bod yn ymwybodol o newidiadau posibl i'r deddfwriaeth ddweud sut yr oeddent wedi dod yn ymwybodol o'r newid (tabl 4.2). Gweld rhywbeth ar y teledu (newyddion / rhaglen) oedd yr ymateb mwyaf mynych o bell ffordd gyda hanner (50%) y rhai a oedd yn ymwybodol o newid yn dweud mai dyma oedd eu ffynhonnell. Newyddion / rhaglen ar y radio oedd yn ail (14%) ac yna clywed ar lafar gwlad trwy deulu neu ffrindiau (11%).

Tabl 4.2: Sut y daeth pobl yn ymwybodol y gallai'r gyfraith newid mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol – y ganran a roddodd bob ateb [Digymell]

Ymateb	Canran yr ymatebwyr (Nifer yr ymatebwyr)
Ar y teledu – newyddion \ rhaglen	50 (n.141)
Ar y radio – newyddion \ rhaglen	14 (n.38)
Dywedodd rhywun wrthyf (teulu \ ffrindiau)	11 (n.30)
Ar y teledu - hysbyseb	7 (n.19)
Papur a gyhoeddir ledled y DU – newyddion \ erthygl	5 (n.14)
Dywedodd rhywun wrthyf (proffesiynol)	5 (n.13)
Ddim yn gwybod	5 (n.15)
Ymatebion eraill a roddwyd gan lai na 5 y cant o'r ymatebwyr	
Cylchgrawn	
Facebook	
Gwefan ar-lein – arall	
Gwefan ar-lein – eitem newyddion	
Papur newydd a gyhoeddir ledled Cymru - hysbyseb	
Papur newydd a gyhoeddir ledled Cymru - newyddion \ erthygl	
Papur newydd a gyhoeddir ledled y DU - hysbyseb	
Papur newydd lleol - hysbyseb	
Papur newydd lleol - newyddion \ erthygl	
Radio – hysbysebu	
Y cyfryngau cymdeithasol (heblaw Facebook)	

Sail: Y rhai a oedd yn ymwybodol o newidiadau arfaethedig i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol – digymell (297)

(a) Efallai fod cyfanswm y tabl yn fwy na 100 y cant am bod ymatebwyr yn gallu rhoi mwy nag un ateb

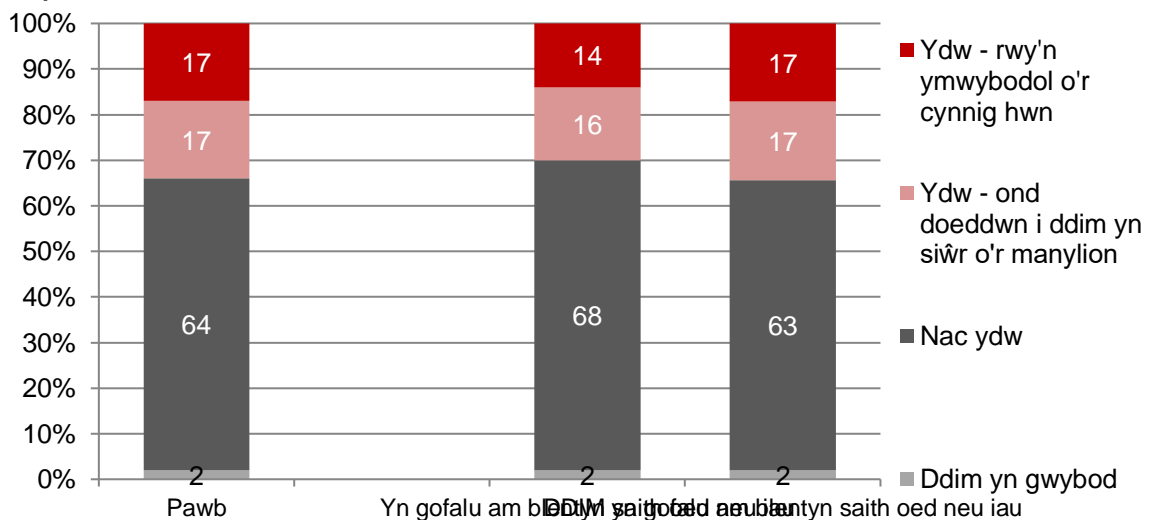
(b) Cyflwynir ymatebion eraill yn nhrefn yr wyddor

4.5 Ar ôl i ni ofyn am eu hymwybyddiaeth ar lefel ddigymell, cyflwynwyd disgrifiad o'r newid deddfwriaethol arfaethedig (sydd i'w weld yn Atodiad D) i'r ymatebwyr a gofynnwyd iddynt a oeddent wedi gweld neu glywed unrhyw beth am y cynnig hwn. O gael eu harwain, dywedodd ychydig mwy o ymatebwyr eu bod yn ymwybodol o'r

ddeddfwriaeth nag a wnaeth ar lefel ddigymell (gweler ffigur 4.1). Fodd bynnag, roeddent yn dal yn y lleiafrif – roedd cyfanswm o 34% yn gwybod rhywbeth am y cynnig ac roedd y rhaniad yn y grŵp hwn yn gyfartal rhwng y rhai a ddywedodd eu bod yn ymwybodol o'r cynnig (17%) a'r rhai a oedd yn ymwybodol ond nad oeddent yn siŵr o'r manylion (17%) – gweler ffigur 4.3.

4.6 Fel gydag ymwybyddiaeth ddigymell, o gael eu harwain roedd y rhai â chyfrifoldebau gofalu am blant saith oed neu iau ychydig yn llai tebygol o fod yn ymwybodol o'r ddeddfwriaeth na'r rhai heb y cyfrifoldebau hyn er nad oedd y gwahaniaeth yn arwyddocaol yn ystadegol ac felly na ellir ei gymhwyso i'r boblogaeth ehangach.

Ffigur 4.3: Y ganran a oedd yn ymwybodol o newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol [O gael eu harwain] (Pawb ac yn ôl pa un a ydynt yn gofalu'n rheolaidd am blentyn saith oed ac iau)

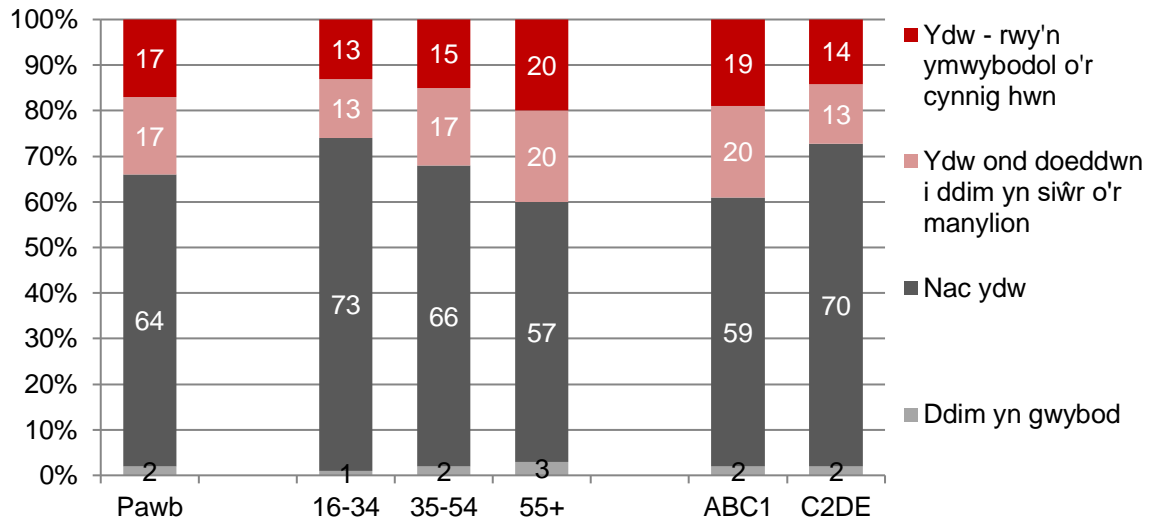

Sail: Pawb (1,002), Yn gofalu'n rheolaidd am blentyn 7 oed neu iau (186), Ddim yn gofalu'n rheolaidd am blentyn 7 oed neu iau (814)

4.7 Mae gwahaniaethau'n digwydd o ran ymwybyddiaeth o gael arweiniad yn ôl oedran a gradd gymdeithasol (ffigur 4.4). Ymhlith y rhai 55+ oed, o gael eu harwain roedd ymwybyddiaeth o'r ddeddfwriaeth arfaethedig yn 40% o'i gymharu â 26% ymhlith y rhai 16-34 oed a 32% ymhlith y rhai 35-54 oed. Yn yr un modd, roedd 39% o'r rhai yng ngraddau cymdeithasol ABC1 yn ymwybodol o'r ddeddfwriaeth arfaethedig o'i gymharu â 27% o'r rhai yng ngraddau cymdeithasol C2DE. Cafodd y

gwahaniaethau hyn eu cadarnhau gan brofion ystadegol ac felly gellir cyffredinoli'r canfyddiad i'r boblogaeth ehangach.

Ffigur 4.4: Y ganran a oedd yn ymwybodol o newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol [O gael eu harwain] (Pawb ac yn ôl grŵp oedran a gradd gymdeithasol)

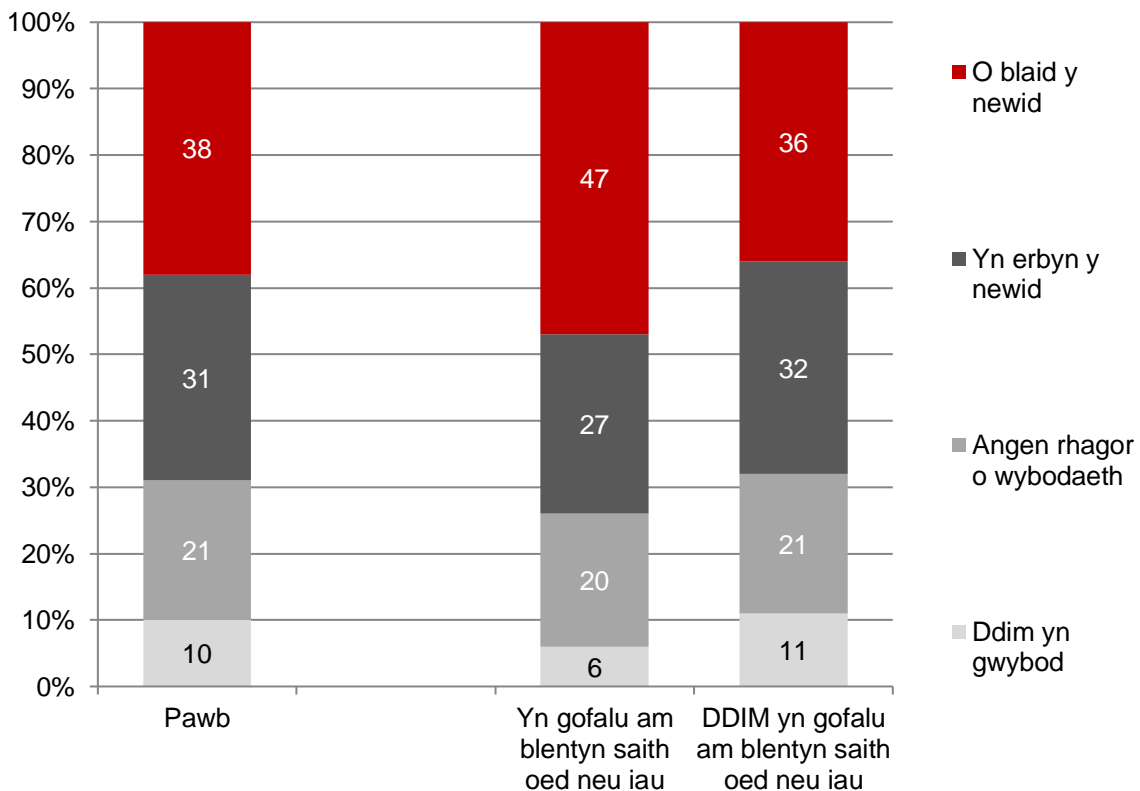

Sail: Pawb (1,002), 16-34 (246), 35-54 (264), 55+ (491), ABC1 (490), C2DE (505)

5. Barn am y newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth

5.1 A hwythau wedi cael gweld y disgrifiad o'r newid arfaethedig, gofynnwyd i'r ymatebwyr a oeddent o blaid cael gwared ar amddiffyniad cosb resymol, a oeddent yn ei erbyn neu a oedd angen rhagor o wybodaeth arnynt i allu penderfynu. Ar y cyfan, roedd y farn ynglŷn â hyn yn gymysg gyda chyfrannau tebyg o blaid cael gwared ag ef (38%), yn erbyn hynny (31%) neu'n dweud bod arnynt angen rhagor o wybodaeth / nad oeddent yn gwybod (31%). Y rhai â chyfrifoldebau gofalu am blant saith neu iau oedd fwyaf tebygol o fod o blaid y newid arfaethedig (47% o blaid, 27% yn erbyn) o'i gymharu â'r rhai heb y cyfrifoldebau hyn (36% o blaid, 32% yn erbyn). Cafodd y gwahaniaethau hyn eu cadarnhau gan brofion ystadegol ac felly gellir cyffredinolli'r canfyddiad i'r boblogaeth ehangach.

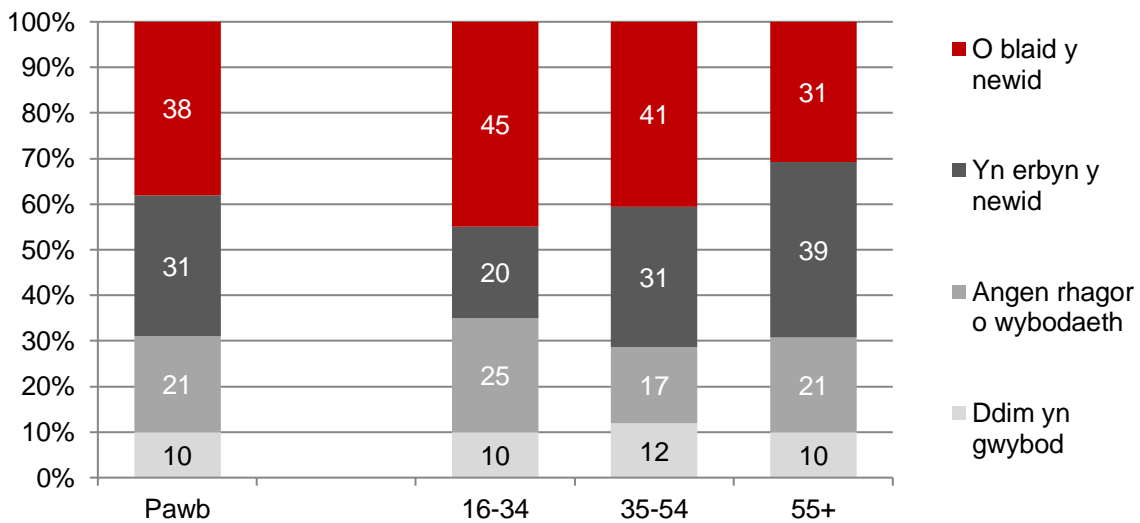
Ffigur 5.1: Barn am y newid arfaethedig i'r ddeddfwriaeth mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol (%) (Pawb ac yn ôl pa un a ydynt yn gofalu'n rheolaidd am blentyn saith oed ac iau)

Sail: Pawb (1,002), Yn gofalu'n rheolaidd am blentyn 7 oed neu iau (186), Ddim yn gofalu'n rheolaidd am blentyn 7 oed neu iau (814)

5.2 Canfuwyd gwahaniaethau barn yn ôl oedran hefyd. Yn y grwpiau oedran 16-34 a 35-54, roedd ymatebwyr yn fwy tebygol o fod o blaid nag yn erbyn y newid, fel a ddangosir yn Ffigur 5.2. Fodd bynnag, ymhlith y rhai 55+ oed roedd y gwrthwyneb yn wir. Cafodd y gwahaniaethau hyn eu cadarnhau gan brofion ystadegol ac felly gellir cyffredinolï'r canfyddiad i'r boblogaeth ehangach.

Ffigur 5.2: Barn am y newid arfaethedig i ddeddfwriaeth mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol (Pawb ac yn ôl grŵp oedran)

Sail: Pawb (1,002), 16-34 (246), 35-54 (264), 55+ (491)

5.3 Ni chanfuwyd gwahaniaethau mewn barn ynglŷn â'r newid arfaethedig i'r ddeddfwriaeth yn ôl rhyw na gradd gymdeithasol.

5.4 Gofynnwyd i'r ymatebwyr egluro'u rhesymau dros eu barn ynglŷn â'r newid deddfwriaethol arfaethedig. Eto, roedd hyn yn eu geiriau hwy eu hunain ac mae'r ymatebion wedi cael eu grwpio'n themâu cyffredin. Mae Tabl 5.1 yn dangos y rhesymau a nodwyd dros fod o blaid y newid arfaethedig (366 o ymatebwyr). Yr ymateb mwyaf mynych oedd nad oeddent yn cytuno â smacio neu gosbi plant yn gorfforol (38% o'r rhai a oedd o blaid y newid arfaethedig). Amlygodd eraill fod ffyrdd eraill o sicrhau ymddygiad da (15%), nad yw'n gweithio / nad yw'n angenrheidiol (9%) ac nad yw'n wers dda a'i fod yn rhoi anogaeth i ddefnyddio trais (8%). Er bod hynny wedi'i gyfleu mewn gwahanol ffyrdd ychydig yn wahanol, fe ganolbwyntiodd nifer o unigolion ar y niwed a achosir i blant:

- Cam-drin ydyw / gall arwain at gam-drin (5%)
- Mae rhai rhieni'n mynd yn rhy bell (5%)
- Mae'n niweidiol i blant (5%)

Tabl 5.1: Allwch chi ddweud wrthyf pam eich bod o blaid y newid i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol yng Nghymru? [Digymell]

Ymateb	Canran yr ymatebwyr (Nifer yr ymatebwyr)
Ddim yn cytuno â smacio \ cosbi plant yn gorfforol	38 (n.144)
Mae ffyrdd eraill o sicrhau ymddygiad da \ disgyblaeth	15 (n.57)
Nid yw'n gweithio \ nid yw'n angenrheidiol	9 (n.33)
Nid yw'n wers dda \ mae'n rhoi anogaeth i ddefnyddio trais	8 (n.30)
Bydd yn helpu i amddiffyn plant	6 (n.21)
Cam-drin ydyw / gall arwain at gam-drin	5 (n.21)
Mae rhai rhieni'n mynd yn rhy bell	5 (n.21)
Mae'n niweidiol i blant	5 (n.20)
Ymatebion eraill a nodwyd gan lai na 5 y cant o'r ymatebwyr	
Cefais i fy nharo pan oeddwn yn blentyn	
Dydwn i erioed wedi smacio fy mhlant	
Mae ei angen	
Mae tap yn iawn \ slap fach \ iawn os nad yw rhywun yn mynd yn rhy bell	

Sail: Y rhai sydd o blaid y newid i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol yng Nghymru (366)

(a) Efallai fod cyfanswm y tabl yn fwy na 100 y cant am bod ymatebwyr yn gallu rhoi mwy nag un ateb

(b) Cyflwynir ymatebion eraill yn nhrefn yr wyddor

5.5 O'r rhai sydd yn erbyn y newid arfaethedig i'r ddeddfwriaeth (317 o ymatebwyr) rheoli ymddygiad a disgyblaeth oedd un o'r prif resymau dros eu barn. Roedd tri ym mhob deg (30%) o'r rhai a oedd yn erbyn y newid o'r farn bod angen y sefyllfa bresennol i reoli ymddygiad / disgyblu'r plentyn / addysgu am barch / dangos ffiniau. Gwnaeth eraill sylw am y diffyg disgyblaeth ehangach mewn cymdeithas – does dim disgyblaeth / parch y dyddiau hyn / mae plant yn ymddwyn yn wael (8%).

5.6 Roedd prif resymau eraill dros fod yn erbyn y newid yn troelli o amgylch y cwestiwn pwy ddylai fod yn gyfrifol am ddisgyblu plant. Roedd cyfanswm o 19% o'r rhai a oedd yn erbyn y newid yn meddwl y dylid caniatáu i rieni wneud y penderfyniad hwn ac roedd 8% yn meddwl na ddylai'r Llywodraeth ymwneud â'r mater. Rhoddodd rhai o'r bobl oedd yn erbyn y ddeddfwriaeth arfaethedig ymateb amodol i'w rheswm dros wrthod newid, gan ddweud bod [cosb gorfforol] yn iawn os nad yw'n mynd yn rhy bell / os yw'n gosb resymol (25%). Ceir rhestr lawn o atebion yn nhabl 5.2

Tabl 5.2: Allwch chi ddweud wrthyf pan eich bod yn erbyn y newid i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol yng Nghymru? [Digymell]

Ymateb	Canran yr ymatebwyr (Nifer yr ymatebwyr)
Mae ei angen i reoli ymddygiad \ disgyblu'r plentyn \ addysgu am barch \ dangos ffiniau	30 (n.91)
Mae'n iawn os nad yw'n mynd yn rhy bell \ os yw'n gosb resymol	25 (n.77)
Dylai rhiant gael cosbi ei blentyn \ dylai fod â dewis \ dylai gael gwneud y penderfyniad	19 (n.58)
Ni ddylai'r Llywodraeth ymwneud â'r mater	8 (n.26)
Does dim disgyblaeth y dyddiau hyn \ mae plant yn ymddwyn yn wael \ dim parch	8 (n.24)
Nid yw'n gwneud unrhyw niwed \ ni wnaeth unrhyw ddrwg i mi \ i'm plant i	7 (n.20)
Ni ddylai gael ei wneud yn drosedd	5 (n.16)
Ymatebion eraill a nodwyd gan lai na 5 y cant o'r ymatebwyr	
Anodd i'w blismona \ i'w orfodi \ i ddarparu adnoddau ar ei gyfer	
Dros ben llestri \ ddim yn rhesymol	
I'w ddefnyddio fel dewis olaf	
Iawn pan fo'r plentyn mewn perygl	
Mae pob amgylchiad \ plentyn yn wahanol	
Mae'r gyfraith yn iawn ar hyn o bryd \ nid oes angen cyfraith newydd	

Sail: Y rhai sydd yn erbyn y newid i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol yng Nghymru (317)

(a) Efallai fod cyfanswm y tabl yn fwy na 100 y cant am bod ymatebwyr yn gallu rhoi mwy nag un ateb

(b) Cyflwynir ymatebion eraill yn nhrefn yr wyddor

5.7 O ran y rhai yr oedd arnynt angen rhagor o wybodaeth cyn penderfynu (217 o ymatebwyr) yn bennaf roedd arnynt eisiau naill ai rhagor o fanylion neu wybodaeth ynglŷn â sut y byddai'n gweithio (35% o'r rhai yr oedd arnynt angen rhagor o wybodaeth) neu'n benodol hoffent pe bai diffiniadau a oedd yn rhan o'r ddeddfwriaeth yn cael eu diffinio'n fwy eglur:

- Beth sy'n gyfystyr â smacio \ ymosod, yr sy'n cael ei ganiatáu o'i gymharu â'r hyn nad yw'n cael ei ganiatáu (19%)
- Diffiniad o gosb resymol (5%)

Tabl 5.3: Allwch chi ddweud wrthyf pa wybodaeth arall y mae arnoch ei hangen? [Digymell]

Ymateb	Canran yr ymatebwyr (Nifer yr ymatebwyr)
Rhagor o fanylion \ rhagor o wybodaeth \ sut y byddai'n gweithio	35 (n.74)
Beth sy'n gyfystyr â smacio \ ymosod, yr sy'n cael ei ganiatáu o'i gymharu â'r hyn nad yw'n cael ei ganiatáu	19 (n.40)
Diffiniad o gosb resymol	5 (n.11)
Ymchwil \ tystiolaeth o effaith smacio	5 (n.10)
Ddim yn gwybod	15 (n.31)
Ymatebion eraill a nodwyd gan lai na 5 y cant o'r ymatebwyr	
Diffiniadau \ enghreifftiau	
Sut y byddai'n cael ei blismona \ ei orfodi \ sut i ddarparu adnoddau ar ei gyfer	
Gwybodaeth am y gyfraith bresennol	
Angen amser i feddwl amdano \ rhagor o amser i feddwl amdano	
Cosb \ cyhuddiadau i rieni	
Diogelu \ amddiffyn rhieni	

Sail: Y rhai y mae angen rhagor o wybodaeth arnynt i benderfynu a ydynt o blaid ynteu yn erbyn newid i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol yng Nghymru (217)

(a) Efallai fod cyfanswm y tabl yn fwy na 100 y cant am bod ymatebwyr yn gallu rhoi mwy nag un ateb

(b) Cyflwynir ymatebion eraill yn nhrefn yr wyddor

6. Casgliadau

6.1 Mae'r farn yn gymysg ynglŷn â'r datganiad 'ei bod hi weithiau'n angenrheidiol smacio plentyn drwg' ac ymddengys fod cydbwysedd y farn yn gysylltiedig ag oedran yr ymatebydd. Roedd ymatebwyr hŷn yn fwy tebygol o gytuno bod smacio'n angenrheidiol weithiau nag ymatebwyr iau. Roedd y rhai sy'n ymwneud â rheoli ymddygiad plant bach (y rhai sydd â chyfrifoldebau gofalu am blant saith oed neu iau) yn llai tebygol o gytuno bod smacio'n angenrheidiol weithiau na'r rhai heb y cyfrifoldebau hyn.

6.2 Ymddengys fod rhywfaint o gamddealltwriaeth am statws presennol y ddeddfwriaeth mewn perthynas â smacio. Roedd tua 6 ym mhob 10 (58%) o'r rhai a arolygwyd yn meddwl nad oedd y gyfraith yn caniatáu i rieni smacio'u plant ar hyn o bryd. Nid oedd y rhai â chyfrifoldebau gofalu am blant saith oed neu iau yn fwy tebygol o gwbl o fod yn ymwybodol o'r statws deddfwriaethol presennol na'r rhai heb y cyfrifoldebau hyn.

6.3 Roedd ymwybyddiaeth o newidiadau arfaethedig i'r ddeddfwriaeth a fyddai'n arwain at gael gwared ar amddiffyniad cosb resymol, ar hyn o bryd, yn gyfyngedig. O gael eu harwain o ran yr hyn y gallai'r newid ei olygu, traean a ddywedodd fod ganddynt unrhyw ymwybyddiaeth o hyn. Nid oedd y rhai â chyfrifoldebau gofalu am blant saith oed neu iau yn fwy tebygol o gwbl o fod yn ymwybodol o'r newid arfaethedig na'r rhai a oedd heb y cyfrifoldebau gofalu hyn.

6.4 Ceir diffyg consensws barn ynglŷn â'r newid arfaethedig gyda'r boblogaeth wedi'i rhannu'n weddol gyfartal rhwng y rhai sydd o'i blaid, y rhai sydd yn ei erbyn a'r rhai y mae arnynt angen rhagor o wybodaeth i benderfynu neu sy'n ansicr. Roedd y cyfrannau hyn yn amrywio i ryw raddau ymhlith gwahanol grwpiau o'r boblogaeth. Roedd y cydbwysedd barn ymhlith grwpiau oedran iau a'r rhai â chyfrifoldebau gofalu am blant saith oed neu iau o blaid newid i'r ddeddfwriaeth ond roedd y gwrthwyneb yn wir ymhlith y to hŷn.

6.5 Y tri rheswm mwyaf mynych a ddarparwyd gan y rhai a oedd yn erbyn y ddeddfwriaeth oedd bod angen y statws presennol i reoli / disgyblu plant, ei fod yn

iawn cyn belled â bod pethau ddim yn mynd yn rhy bell ac mai rhieni ac nid y Llywodraeth ddylai benderfynu ar y materion hyn. Ymhlith y rhai a oedd o blaid y newid deddfwriaethol, roedd rhesymau'n cynnwys peidio â chytuno â chosbi plant yn gorfforol, bod ffyrdd eraill o sicrhau ymddygiad da ac nad yw cosbi'n gorfforol yn gweithio. Roedd ar y rhai a oedd heb benderfynu ynghylch y mater eisiau rhagor o wybodaeth ynghylch sut y byddai'n gweithio a mwy o eglurder ynghylch diffiniadau a oedd yn rhan o'r deddfwriaeth.

Atodiad A – Ymchwil Gymdeithasol Llywodraeth Cymru ar rianta,

Mae'r Tabl isod yn nodi cyhoeddiadau Ymchwil Gymdeithasol y Llywodraeth ar rianta a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru dros y chwe blynedd ddiwethaf.

Tabl A.1: Ymchwil Flaenorol Berthnasol gan Lywodraeth Cymru

Teitl	Dull a sampl	Diben	Dolen
Agweddau tuag at arferion rianta a disgyblu plant Cyhoeddwyd: 2014	<ul style="list-style-type: none"> • 14 o grwpiau ffocws (70 o gyfranogwyr) • Rhieni plant dan 18 • Yn 2013 	Archwilio barn rhieni am arfer rianta gan gynnwys disgyblu. Defnyddiwyd y canfyddiadau i lywio cymorth rianta.	https://llyw.cymru/agweddau-tuag-rhienta-disgyblu-plant
Rheoli ymddygiad, agweddau ac arferion plant: Arolwg Sylfaenol 2013 Cyhoeddwyd: 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Arolwg Omnibws Meintiol • 1,022 o oedolion (56% wedi bod yn rhieni erioed, 27% yn rhieni i blant dan 18) • Yn 2013 	Casglu data ar agweddau'r cyhoedd (gan gynnwys rhieni ac oedolion nad ydynt yn rhieni) tuag at arferion rianta gan gynnwys disgyblaeth. Defnyddiwyd y canfyddiadau i lywio cymorth rianta.	https://llyw.cymru/arolwg-ar-agweddau-tuag-reoli-ymddygiad-plant
Agweddau rhieni tuag at reoli ymddygiad plant bach 2015 Cyhoeddwyd: 2016	<ul style="list-style-type: none"> • Meintiol – arolwg ffôn • 387 o rieni/ gwarcheidwaid plant dan 7 oed • Gan ddefnyddio rhestr ailgysylltu Arolwg Cenedlaethol Cymru • Yn 2015 	Pwyso a mesur agweddau rhieni â phlant bach at rianta a rheoli ymddygiad plant. Gwaith maes a gyflawnwyd cyn lansio'r ymgyrch cymorth rianta <i>Magu Plant. Rhowch Amser Iddo</i>	https://llyw.cymru/agweddau-rhieni-tuag-reoli-ymddygiad-plant-ifanc-2015
Agweddau rhieni tuag at reoli ymddygiad plant bach 2017 Cyhoeddwyd: 2018	<ul style="list-style-type: none"> • Meintiol – arolwg ffôn • 269 o rieni/ gwarcheidwaid plant dan 7 oed • Gan ddefnyddio arolwg ailgysylltu Arolwg Cenedlaethol Cymru • Yn 2017 	Pwyso a mesur agweddau rhieni â phlant bach at rianta a rheoli ymddygiad plant. Roedd yr arolwg hwn fwy neu lai'n ailadrodd ymchwil flaenorol yn 2015 ac fe helpodd i oleuo'r gwaith paratoadol ar gyfer y cynnig i wahardd cosb gorfforol.	https://llyw.cymru/agweddau-rhieni-tuag-reoli-ymddygiad-plant-ifanc

Atodiad B – Holiadur yr arolwg

Mae'r adran hon yn ymwneud â chosbi'n gorfforol sy'n cynnwys smacio

1. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno ei bod hi weithiau'n angenrheidiol smacio plentyn?

- Cytuno'n gryf
- Tueddu i gytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Tueddu i anghytuno
- Anghytuno'n gryf
- Ddim yn gwybod (DIGYMELL YN UNIG) -

2. Ydych chi'n meddwl bod y gyfraith yn caniatáu i rieni smacio'u plant?

- Ydw
- Nac ydw
- Ddim yn gwybod

3. Nid yw'r gyfraith bresennol yn caniatáu i rieni gosbi eu plant yn gorfforol (sy'n cynnwys smacio). Pa lefel o gosb mae'r gyfraith yn ei chaniatáu yn eich tyb chi? Dewiswch faint bynnag sy'n berthnasol yn eich tyb chi.

Cosb gorfforol sydd:

- Yn gadael dim marc o gwbl ar y plentyn
- Yn achosi i'r croen gochi dros dro
- Yn gadael clais sy'n para am ychydig ddyddiau
- Yn gadael marciau a chleisiau sy'n para am yn hwy nag ychydig ddyddiau ond nad yw'n arwain at anaf corfforol parhaol
- Ddim yn gwybod (PEIDIWCH Â'I DDARLLEN YN UCHEL)
- Yn gwrthod (PEIDIWCH Â'I DDARLLEN YN UCHEL)

4. Ydych chi'n ymwybodol o unrhyw newidiadau arfaethedig i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol?

- Ydw
- Nac ydw
- Ddim yn gwybod

5. Allwch chi ddweud wrthyf sut allai'r gyfraith newid yn eich tyb chi?

6. Sut ddaethoch chi'n ymwybodol o'r newidiadau arfaethedig i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol?

PEIDIWCH AG ARWAIN

- Ar y teledu – newyddion / rhaglen
- Ar y teledu – hysbysebu
- Ar y radio – newyddion / rhaglen
- Ar y radio – hysbysebu
- Mewn papur newydd lleol – newyddion / erthygl
- Mewn papur newydd lleol – hysbysebu
- Mewn papur newydd a gyhoeddir ledled Cymru – newyddion / erthygl
- Mewn papur newydd a gyhoeddir ledled Cymru – hysbysebu
- Mewn papur newydd a gyhoeddir ledled y DU – newyddion / erthygl
- Mewn papur newydd a gyhoeddir ledled y DU – hysbysebu
- Gwefan ar-lein – eitem newyddion
- Gwefan ar-lein – arall
- Y cyfryngau cymdeithasol (heb gynnwys Facebook)
- Facebook
- Mewn cylchgrawn
- Dywedodd rhywun wrthyf (proffesiynol)
- Dywedodd rhywun wrthyf (teulu/ffrind)

Yng Nghymru, mae'r Llywodraeth yn ystyried newid y gyfraith mewn perthynas â chosbi'n gorfforol gan gynnwys smacio. Ar hyn o bryd mae rhieni'n gallu defnyddio amddiffyniad cosb resymol yn erbyn cyhuddiad o ymosod corfforol, ond nid yn erbyn cyhuddiadau mwy difrifol o, er enghraifft, wir niwed corfforol. Os caiff y ddeddfwriaeth ei phasio ni fydd yr amddiffyniad cosb resymol ar gael mwyach yng Nghymru i rieni, gofalwyr a gwarcheidwaid, a'r rheiny sy'n gweithredu in loco parentis sy'n wynebu cyhuddiad o ymosod ar blentyn neu guro plentyn yn eu gofal. Os yw'r heddlu'n dod o hyd i ddigon o dystiolaeth sy'n golygu bod gobaiith realistig o gael rhywun yn euog bydd yn rhaid iddynt ystyried a yw er lles y cyhoedd eu bod yn dwyn cyhuddiad.

7. Cyn heddiw, ydych chi wedi gweld neu glywed unrhyw beth am y cynnig hwn o gwbl?

- Ydw, rwy'n ymwybodol o'r cynnig
- Ydw – ond nid oeddwn yn siŵr o'r manylion
- Nac ydw
- Ddim yn gwybod

8. Pa rai o'r gosodiadau canlynol ynglŷn â newidiadau arfaethedig i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol yng Nghymru sy'n adlewyrchu eich barn chi orau?

- Rwyf o blaid newid y gyfraith i gael gwared ar amddiffyniad cosb resymol
- Rwyf yn erbyn newid y gyfraith i gael gwared ar amddiffyniad cosb resymol
- Mae angen rhagor o wybodaeth arnaf i benderfynu
- Ddim yn gwybod

9. a) Allwch chi ddweud wrthyf pam eich bod o blaid y newid i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol yng Nghymru?

PENAGORED

b) Allwch chi ddweud wrthyf pan eich bod yn erbyn y newid i'r gyfraith mewn perthynas â chosbi plant yn gorfforol yng Nghymru?

PENAGORED

c) Allwch chi ddweud wrthyf pa wybodaeth ychwanegol y mae ei hangen arnoch?

PENAGORED

Atodiad C – Dull Ymchwil

A1.1 Cynhaliwyd yr ymchwil hon trwy Arolwg Omnibws Cymru Beaufort. Mae arolygon omnibws yn ddull sydd wedi hen ennill ei blwyf o gynnal ymchwil i'r farchnad ac ymchwil gymdeithasol. Fel y mae eu henw'n ei awgrymu, maent yn galluogi grŵp o ddefnyddwyr i rannu'r un cyfrwng arolygu, gan ddwyn budd o ran costau is.

A1.2 Caiff y cyfweiliadau eu gwasgaru ar draws 69 o leoliadau gwahanol ledled Cymru, gyda phwyntiau'n cael eu dewis ar hap ym mhob ton. Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (ACEHI) yw'r brif uned samplu. Ardaloedd a ddatblygwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol ar ôl Cyfrifiad 2001 yw ACEHloedd ac mae ganddynt boblogaeth o ryw 1,600 ar gyfartaledd. Dewisir pwyntiau samplu â thebygolrwydd sy'n gymesur â'r boblogaeth oedolion breswyl ar ôl haenu fesul rhanbarth (Awdurdod Lleol) a gradd gymdeithasol (y gyfran o AB).

A1.3 Ym mhob lleoliad samplu, ceir rheolaethau cwota pleth ar oedran o fewn rhyw yn ogystal â gradd gymdeithasol a statws gweithio. Pennir cwotâu fel eu bod yn adlewyrchu proffil demograffig hysbys trigolion Cymru yn ôl yr wybodaeth o'r Cyfrifiad diweddaraf.

A1.4 Cynhelir yr holl gyfweiliadau wyneb yn wyneb yng nghartrefi'r ymatebwyr gan ddefnyddio technoleg CAPI (Cyfweld Personol gyda Chymorth Cyfrifiadur). Ni chyfwelir â mwy nag un unigolyn ym mhob aelwyd. Dewisir sampl newydd o leoliadau cyfweld ac unigolion ar gyfer pob arolwg.

A1.5 Ar y cam dadansoddi, caiff y data ei bwysoli yn ôl grŵp oedran o fewn pob rhyw o fewn y grwpiad Awdurdod Lleol i roi i bob cell ei mynychder cywir o fewn cyfanswm Cymru sy'n deillio o ganlyniadau Cyfrifiad 2011. Cyflwynir ffigurau yn yr adroddiad hwn i'r ganran gyfan agosaf.

Samplu cwota cyfrannol

A1.6 Pan gaiff data arolygon eu profi o safbwynt arwyddocâd ystadegol, gwneir tybiaeth bod y sampl a gyflawnwyd yn cynrychioli sampl ar hap o'r boblogaeth

berthnasol. Fodd bynnag, gan bod Arolwg Omnibws Cymru'n defnyddio samplu cwota cyfrannol (nid hap-samplu), nid yw arwyddocâd ystadegol gwirioneddol yn gallu cael ei gadarnhau, a bod yn fanwl gywir. Felly, pan fo gwahaniaeth rhwng dau is-grŵp yn cael ei ddisgrifio fel gwahaniaeth 'arwyddocaol' yn yr adroddiad hwn, mae hyn yn cyfeirio at wahaniaeth sy'n arwyddocaol o safbwynt ffug-ystadegol ar y lefel hyder o 95 y cant. Ystyr hyn yw, pe bai'r arolwg yn defnyddio hap-sampl, byddai'r tebygolrwydd o gael y canfyddiad trwy siawns yn llai nag un mewn 20.

Dadansoddiad Chi-sgwâr

A1.7 Defnyddiwyd y prawf chi-sgwâr yn y dadansoddiad i bennu a yw perthynas yr arsylwyd arni rhwng dau newidyn categoreiddiol yn y sampl yn debygol o adlewyrchu cysylltiad gwirioneddol yn y boblogaeth (h.y. cyfanswm y boblogaeth oedolion 16 oed a throsodd sy'n byw yng Nghymru).

Atodiad D – Disgrifiad o'r newid arfaethedig i'r ddeddfwriaeth a gyflwynwyd i'r ymatebwyr yn arolwg mis Tachwedd 2018

Yng Nghymru, mae'r Llywodraeth yn ystyried newid y gyfraith mewn perthynas â chosbi'n gorfforol gan gynnwys smacio. Ar hyn o bryd mae rhieni'n gallu defnyddio amddiffyniad cosb resymol yn erbyn cyhuddiad o ymosod corfforol, ond nid yn erbyn cyhuddiadau mwy difrifol o, er enghraifft, wir niwed corfforol. Os caiff y ddeddfwriaeth ei phasio ni fydd yr amddiffyniad cosb resymol ar gael mwyach yng Nghymru i rieni, gofalwyr a gwarcheidwaid, a'r rheiny sy'n gweithredu in loco parentis sy'n wynebu cyhuddiad o ymosod ar blentyn neu guro plentyn yn eu gofal. Os yw'r heddlu'n dod o hyd i ddigon o dystiolaeth sy'n golygu bod gobaith realistig o gael rhywun yn euog bydd yn rhaid iddynt ystyried a yw er lles y cyhoedd eu bod yn dwyn cyhuddiad.

Atodiad E – Diffiniad o raddau cymdeithasol

Mae Tabl A.2, isod, yn rhoi diffiniad o'r dosbarthiadau o raddau cymdeithasol a ddefnyddiwyd yn y dadansoddiad

Tabl A.2: Diffiniadau o raddau cymdeithasol

Gradd gymdeithasol	Diffiniad
ABC1	
A	Swydd reoli, weinyddol neu broffesiynol uchel
B	Swydd reoli, weinyddol neu broffesiynol ganolradd
C1	Swydd reoli, weinyddol neu broffesiynol oruchwyliol, glerigol ac iau
C2DE	
C2	Gweithwyr llaw crefftus
D	Gweithiwr llaw lled-grefftus a di-grefft
E	Pensiynwyr y wladwriaeth, gweithwyr achlysurol neu weithwyr radd isaf, pobl ddi-waith â buddion y wladwriaeth yn unig

Atodiad F – Meintiau is-samplau

Mae Tabl A.3, isod, yn dangos nifer yr ymatebwyr ar gyfer pob is-sampl a ddefnyddiwyd yn y dadansoddiad. Rhoddir nifer yr ymatebwyr ar gyfer y samplau heb eu pwysoli ac wedi'u pwysoli.

Tabl A.3: Meintiau samplau'r is-grwpiau

Is-sampl	Sampl heb ei phwysoli	Sampl wedi'i phwysoli
Rhyw		
Gwrywaidd	430	487
Benywaidd	572	515
Oedran		
16-34	246	293
35-54	264	327
55+	491	381
Gradd gymdeithasol		
ABC1	490	491
C2DE	505	503
Cyfrifoldebau gofalu am blentyn 7 oed neu iau		
Oes	186	207
Nac oes	814	793